СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.



SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXII. | Число 31. | Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 7. лютого, 1924. | VOL. XXXII. | No. 31. | Jersey City, N. J., Thursday, February 7, 1924. | THREE CENTS

ЗНОВА КОПАЛЬНЯНА КАТАСТРОФА

КРОСБІ, Минесота, 5. лютого. — В копальні манґанцової та зелізної руди в Милфорді, яких 4 милі напівніч від сього міста, яку обрабляє Гвайтмарш Майнинґ Ко., случилася підземна катастрофа, котра коштувала життя 42 майнерів.

Робітники, що вратувалися з катастрофи, оповідають, що причиною нещастя було прорванне в копалню підземного озера. Подія случилася несподівано. Нагло дався чути підземний гуркіт, немовби тисяча автомобілів гнала мощеною дорогою. Опісля на комору насунула чорна маса, густе болото. Воно вдарило на робітників з великою силою, притискаючи їх всіх до стіни, заливаючи без вигляду на ратунок. Лишень дехто вспів вирватися з обіймів смерти.

Через цілу ніч і ранок над входом до копальні ждали жінки майнерів та діти. еДхто з них плаче, дехто дивиться сухими остовпілими очима. Малі діти, дроачи держаться материй за спідниці. Більшість убитих се молоді люди, дехто навіть самітний.

ПОХОРОНИ ВИЛСОНА

ВАШІНГТОН, 5. лютого. — Похорони В. Вилсона назначені на пів до четвертої години сполудня. На знак жалоби всі мешканці міста будуть стояти через 3 хвилі. Подібні демонстрації жалоби заряджено по других містах.

До родини помершого та до федерального уряду напливає правдива повінь жалібних телеграм. Серед прихильників бувшого президента повстав зрух за тим, щоби йому визначити місце на федеральнім цвинтари та поховати ще раз публичним коштом.

НІМЕЦЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ВШАНОВАННЯ ВИЛСОНА

ВАШІНГТОН, 5. лютого. — Ціле місто звернуло увагу на те, що німецька амбасада не задемонструвала своєї жалоби з приводу смерти бувшого президента Вилсона та не опустила німецького прапора на амбасаді до середини щогли.

Коли ґазетярі спитали амбасаду о причину сього зарядження, амбасада відповіла, що німецький уряд уважає Вилсона звичайним горожанином та не буде святкувати жалоби по його смерти.

Коли амбасада побачила, що ся заява викликала в місті огірчення, амбасадор заявив опісля, що він уже дістав припоручення з Німеччини, щоби на знак жалоби знизити прапор.

НАФТОВИЙ СКАНДАЛ

ВАШІНГТОН, 5. лютого. — Сенатовий комітет, що розслідже нафтові скандали, рішив не кликати до зізнань Віліема Мекаду, але дати йому право виступати свідком, як захоче. Мекаду заявив, що він хоче зізнавати та стане перед комітетом в пятницю.

Зате сенатовий комітет рішив закликати цілий ряд визначних діячів републиканської партії та щ ераз візвати до зізнань бувшого міністра Фола.

УЧАСТЬ АМЕРИКИ НА КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ ОБМЕЖЕННЯ ЗОРУЖЕНЬ

ВАШІНҐТОН, 5. лютого. — Департамент стейту видав публичне пояснене, що американський представник на засіданнях так званої мішаної комісії для обмеження торговлі оружем при Лізі Народів у Женеві є лишень неофіціяльним свідком, який має приглядатися нарадам, але не має права заявляти щонебудь іменем американського уряду.

З ФИЛИПИНСЬКИХ НЕПОРОЗУМІНЬ

МАНІЛЯ, 5. лютого. — Палата сенату филипинської леґіслятури рішила завісити в урядованню сенатора Хосе Алхандріна, котрого уменував сенатором ґенерал Вуд. Завішено його за побитте в лице другого сенатора.

Филипинська орґанізація независимости рішила вислати до Злучених Держав ще одну депутацію, яка має підняти наново акцію за повною независимостю Филипинських островів від Злучених Держав.

МЕКСИКАНСЬКЕ ПОВСТАННЄ СЛАБНЕ

ВАШІНҐТОН, 5. лютого. — Федеральний департамент стейту дістав з Мексика вістки, що з наближенем мексиканських федеральних війск до столиці повстанців Вера Крус, повстанці не видержали та стали втікати, хто куди може. Одні втікають до Тухпаму, другі до Пуерто Мехіко.

Провідник повстанців Де Ля Гуерта втік зі своїм „кабінетом міністрів" на корабель та поїхав кудись морем.

Обреґон оголошує, що він переведе дальше вибори президента, як лишень покінчить з повстанцем.

КЛОПОТИ БОКА З МИРОВИМ КОНКУРСОМ

НЮ ЙОРК, 5. лютого. — Кількох авторів мирових проектів на конкурс Бока збирається позивати в суд Бока за відшкодованне за те, що він довів їх до довгої праці, а відтак його комісія навіть не читала їх проектів.

БУРЯ ЗРИВАЄ ТЕЛЄГРАФІЧНІ ЗНОСИНИ

НЮ ЙОРК, 5. лютого. — Цілу східну полосу Злучених Держав навістили нині бурі з дощем, снігом або плютою. Телеґрафічні та телефонічні зносини межи сим містом та Шикаґом зірвані, і всі телеграми треба посилати навкруги через полудневі стейти. У стейті Висконсині застрягнуло в снігу кілька поїздів. Доносять про сильні бурі на морю.

ЗНОВА ОБМЕЖЕННЄ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ЩАДНИЦІ

Департамент скарбу зарядив, що продаж сертифікатів ощадности має бути знесена також в стейті Оклягомі, Недавно уряд перестав продавати їх в 17 західних стейтах, щоби ощаджені гроші йшли до фармерських банків.

Повідомленнє.

ЗГІДНО З § 56 СТАТУТА УКР. НАР. СОЮЗА, СИМ МАЮ ЧЕСТЬ ПОВІДОМИТИ ВСІХ ВП. ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ, ЩО

РІЧНЕ ЗАСІДАННЄ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА

— РОЗПІЧНЕТЬСЯ —

ДНЯ 20-го ЛЮТОГО б. р.

о годині 9-тій рано

у власнім домі, в Джерзи Сіті, Н. Дж., під ч" 83 Гренд Стр.

І. КАШТАНЮК, гол. рек. секретар.

Джерзи Сіті, Н. Дж., 1. лютого 1924 р.

УДОСКОНАЛЕННЄ ВОЄННИХ СРЕДСТВ

Н% ЙОРК, 5. лютого. — На відбуваючійся тут конференції в справі воєнних способів боротьби виступало богато прелеґентів, з яких відчитів виходить, що найновійші способи боротьби, вживані у послідній світовій війні, показалибся вже тепер застарілими. На конференції передложено опис довгого ряду страшних воєнних винаходів, межи инчим воздушну бомбу, яка розривалаби все довкола себе на 150 навкруги.

УТЕЧА ЗАСУДЖЕНЦІВ

Зі стейтової вязниці стейту Аркензо в Лител Рок втекли засуджені на смерть Еморі Конел, Юлос Соливан та Джов Саливан. Для їх піймання шериф зорґанізував відділ горожан, котрий допав втікачів коло Редфілда. Втікачі, бачучи, що не переливки, стали стріляти до відділу шерифа, але не вміючи добре ціляти, покалічили лишень легко одного ґазетяра, що прилучився до компанії з ґазетярського обовязку. Стрілянина тревала яких 10 мінут, і віддано за неї понад сто стрілів. В битві погибли два перші втікачі, а третого найдено ще живого і відставлено до шпиталя, але лікарі кажуть, що він утратив тільки крови, що помре.

СТРАТИВ ЗІР ЧЕРЕЗ ОТРУЮ

У форті Словкамі коло Ню Йорку жовнір Генрі Тунисон напився, відай думаючи, що се горівка, деревного спирту, і стратив зір.

МОРЯК УТОПИВСЯ ПІДЧАС БУРІ

До бостонського порту прибув данський корабель Полярґавет, спінився о більше як місяць. Спізненне було наслідком страшних бур, через які переїздив корабель. Раз корабель мусів заїхати до порту Св. Михайла на Азорських Островах, щоби сховатися перед бурею. Опісля знова, коли вже був на повнім морю, велика гураґанова филя вдарила на поклад та змела в море одного моряка та покалічила тяжко трох других.

СКІЛЬКИ КОШТУЮТЬ ВАРШАВСЬКІ ДЕННИКИ

З днем 13. січня с. р. варшавські денники підвисшили ціну поодинокого числа на 150,000 мп.

ЦІЛА РОДИНА ЗАТРОІЛАСЯ

В Олбані, в стейті Ню Йорку, затроілася родина з 11 осіб, з котрих 5 померло, а 6 других лікарі з тяжкою бідою вратували. Державна прокураторія розвела слідство над причиною затроєння. Дослідків дивує, що всі захоріли на жолудкове затроєння, хоча вони їли що инчого і то в ріжних реставраціях.

ХОЧУТЬ ЗЛУКИ ТРОХ КАНАДІЙСЬКИХ ПРОВІНЦІЙ

В. П. Даттон, президент „Вестерн Кенада Рітейл Ломберменс Асосіейшен" у своїй промові на конвенції деревляних торговців у Виннипеґу, Ман., заявився в одно велике тіло, з одним премірером, одним парляментом і операційною машиною.

Таку заяву Даттон зробив на тій основі, що інтереси провінцій: Манитоби, Саскачевану й Альберти однакові.

Від Виннипеґу до Келґарі, а відтам до Едмонтону і назад до Виннипеґу, ви бачите однаковий степ, однакові фарми, однакових людий, в яких тісами проблеми економічні і інші, які визнають тісами ідеї в одній мові. Чомуж не може бути один парлямент, у якім вироблялось би однакові закони для нас усіх? Чому не має бути один премієр і один кабінет замісць теперішніх трох премієрів і трох кабінетів? Чому не може бути одна орґанізація для ухвалювання законів, колектовання податків; чому також не може бути й одна рільнича академія й інші публичні інституції?"

Обговорюючи політичне партизаньство, Даттон заявив, що уся Домінія є під кермою густійше заселеного Сходу. Схід визискує Захід, і сьому ніяк не запобіжиться так довго, поки Західна Канада не буде творити одної цілости.

КАНАДА ЕКСПОРТУЄ АВТОМОБІЛІ

Протягом 1923 року Канада експортувала 12,429 троків вартости півпята міліона долярів і 57,481 автомобілів, вартости біля 29½ міліона долярів.

Найбільше троків закупила Англія, бо 499, Австралія 489 та Нова Зеляндія 252. Автомобілів закупила найбільше Нова Зеляндія, т. є. 1,846 і Австралія 1,457 та Англія 807.

ЗЛОДІЇ ВКРАЛИ ХАТУ

А. Тенер, який до минувшого мая жив в Оттаві, в Канаді, мусів через занятте перенестись до Монтреалу. В Оттаві він мав свою власну хату. Переїздячи до Монтералу, він позабивав вікна дошками і так лишив хату. Дня 18 січня вернув до Оттави, аби оглянути свою хату. Приїздить, приходить на місце, де мала бути хата, а з хати ані сліду. Поліція тепер розслідже, де властиво могла подітись Тенерова хата.

ТРОХ УКРАЇНСЬКИХ СИЛАЧІВ

Ноним українським силачем в Америці є Олександер Гаркавенко, з Великої України, син полковника кавалерії. Гаркавенко щойно приїхав з Европи. Він є европейським шампіоном тяжкої ваги. Важить 270 фунтів і давнійше важив 350 ф.

Грудь Гаркавенка оббита медалями зі всіх европейських країв, де він боровся і все виходив побідно. В грецько-римськім способі борення нема для нього суперника. Є сильно збудований і посідає надзвичайну силу. На собі може двигнути 30 людий. Через йгоо грудь переїздить автомобіль без лихих наслідків.

Дня 12 січня Гаркавенко мав перший виступ в Шикаґо. Він згодився положити трох силачів на один вечір і зробив се дуже легко. Болгарського і американського борця положив в 5 мінутах, італійського в 10 мінутах. Рефері при сім боренню був дотеперішній український шампіон Ґах.

Тепер маємо трох українських борців, а се Бігун, Ґах і Гавренко. Між ними має відбутись боротьба за се, хто з них має бути дійсним українським шампіоном. Бігун і Ґах стають до боротьби небаром, а побідник буде боротися з Гаркавенком. Два перші посідають добру американську практику, а третій має надлюдську силу, а коли до сего здобуде вправу борення — лови так як можеш — то п. Гаркавенкови усміхається не лише корона українського шампіонства, але і всесвітнього. **М. Б.**

ПЯТЬМІЛІОНОВІ БАНКНОТИ

Дня 10. січня с. р. польська державна каса пустила в обіг 5 міліонові банкноти.

НІМЕЧЧИНА ДОМАГАЄТЬСЯ ОПОРОЖНЕННЯ РУРЩИНИ

БЕРЛІН, 5. лютого. — Німецьке правительство дало комісії знавців під проводом ґенерала Чарлза Дж. Доса потрібні інформації про теперішнє фінансове становище Німеччини, але притому заявило, що воно не може платити аліянтам „воєнних відшкодовань" ані зрівноважити свого буджету, поки Франція не забереться з Рурщини.

МЕКДАНЕЛД ЗА ДОПУЩЕННЄМ НІМЕЧЧИНИ І РОСІЇ ДО ЛІҐИ НАРОДІВ

ЛОНДОН, 5. лютого. — Британський премієр Ремсей Мекданелд заявив, що він буде побиватись за допущеннєм Німеччини і Росії до Ліґи Народів. Покищо зі справою Росії будуть перепони, казав він, але Німеччину слід приняти до Ліґи негайно.

ЖАЛОБА У ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ, 5. лютого. — Президент Франції Александер Мільран запорядив, щоби завтра на знак жалоби по Вилсоні спущено прапори у всій Франції.

Богато французьких урядовців і послів робило заходи, щоби завтра уладити день жалоби в парляменті, одначе також много послів сьому спротивилось, кажучи, що вчасі смерти він вже був тільки приватним горожанином. З уваги на те голова парляменту відкинув сю справу.

НІМЦІ ПРО ВИЛСОНА

БЕРЛІН, 5. лютого. — Визначний німецький публіцист професор Отто Гецш каже, що німецький нарід має всяку рацію, щоб не плакати по Вилсоні. Він, каже Гецш, не дорів був до свого завдання і тому не потрафив довести діля до успішного кінця.

Редактор дневника Берлінер Таґеблят, Теодор Вольф, пише, що Вилсон летів у горі, а остався серед болота на землі.

НІМЦІ СКУПОВУЮТЬ ТОВАРИ У ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ, 5. лютого. — Французи занепокоїлись німецькими закупнами у Франції.

В останньому часі Німці скуповують у Франції автомобілі, меблі, полотно, шовк і вина у більших скількостях. За все платять половину готівкою, а другу нотами, потвердженими банками.

Німці скупили сі товари по дешевій ціні, а тепер через сей попит товари у Франції дорожіють для Французів.

ПОЛІТИЧНИЙ ҐАНДЕЛЬ КОШТОМ УКРАЇНИ МІЖ БОЛЬШЕВИКАМИ І РУМУНІЄЮ

БУК-АРЕШТ, столиця Румунії, 5. лютого. — Правительство Росії і Румунії згодились на спільну конференцію, яка має відбутись в марті сього року у Відні.

На сій конференції мають обі держави вирішити справу границі між ними.

Румунія хоче, щоби границю творила ріка Дністер і сим робом хотять і надалі задержати захоплену Бесарабію.

Большевикам ходить також о віднову торговлі з Румунією і через Румунію.

ВЕЛИКА ЕКСПЛЬОЗІЯ В ХАРКОВІ

РИҐА, столиця Латвії, 5. лютого. — З Москви повідомляють, що дня 1-ого лютого с. р. був великий вибух в Харкові, столиці України.

Експльозія сталась у великому 7-поверховому домі, де міститься комісаріят поживи Україні і кілька других установ. Вчасі експльозії счинився переляк серед мешканців того дому і богато вискакувало вікнами. Богато згинуло на місці, а понад 50 потерпіло покаління.

Вибух спричинив також великі шкоди в сусідніх домах.

ПОЛЯКИ ПЛАЧУТЬ ПО ВИЛСОНІ

ВАРШАВА, 5. лютого. — Нині в польському соймі президент Польщі Станислав Войцеховський звеличав память Вудрова Вилсона, кажучи, що Поляки ніколи його імени не забудуть. Потому засіданнє сойму замкнено на знак жалоби.

Правительство запорядило період офіціяльної жалоби. Тутешні польські часописі присвятили Вилсонови богато місця і дуже його величають за співучасть у відбудові Польщі.

Польський сенатор Косковський у Курері Варшавськім величає Вилсона і каже, що ніхто так богато не зробив для Польщі як він.

З БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

МОСКВА, 5. лютого. — Військовий трибунал в Читі засудив ґенерала Пепеляєва, бувшого команданта білої армії на Сибірі проти большевиків, і 20 його жовнірів на кару смерти. Кромі тоог сей трибунал засудив 57 других його жовнірів на меньші кари.

Присуду ще не виконано, бо Пепеляєв вніс прошенне о помилуванне.

ВИНАХІД МУЗИКАЛЬНОГО ЗАМКУ

БЕРМИНҐЕН, 1. лютого. — Тут виставлено винахід замку до каси, який отворяється тільки на спів певної означеної арії. Сей, що хоче отворити, мусить співати арію означеним голосом.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодинoке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАФТА МОВИТЬ.

—o—

В стейті Каліфорнії є великі простори нафтових теренів, які федеральний уряд застеріг собі для вжитку своеї фльоти. Отсі терени теперішна републиканська адміністрація почала (ще за президента Ґардинґа) віднаймати на експльоатацію (використованне) приватним нафтовим підприемствам. Що се відпусканне публичних ґрунтів на приватну користь не було зовсім чисте від закидів, про се ходили чутки вже з давна, але ніхто не привязував до сих чуток більшої ваги. Один сенатор Волш з Месечузетс завзявся відгребати дійсну правду і мимо богато перешкод його праця нарешті увінчалася доспіхом. І Америка має нині свій нафтовий скандал.

Про сей скандал перші зізнання зложили Арчі Рузвелт, котрий зізнав, що Фол брав через формена своеї фарми хабарі від нафтового підприемства Синклера. Сей Фол був міністром нутрішних справ в кабінеті президента Гардинґа, а Синклер се той самий, що їздив до Москви на переговори з большевиками за нафтові концесії в Росії. Коли Рузвелт зложив свої зізнання, Синклер сейчас виїхав до Европи на кількамісячну подорож для поратовання здоровля, а Фол захорів так тяжко, що довго не міг приїхати на слідство...

Демократи дуже зраділи сьому скандалови. Їх провідники побачили нагоду для скомпромітовання всеї републиканської партії. Голова демократичної партії справді не минув „нагоди", щоби за вчинки кількох одиниць кинути болотом на цілу партію. Не знали вони, що принесуть їм найближчі дні, що один з дальших свідків, і то самий нафтовий міліонер Догені, теж мав концесії на урядових теренах, що він сподівався заробити на рік 100 міліонів долярів на чисто для себе та своїх спільників, а що більше, що він платив грубі суми за добуттє та оборону концесії, та що адвокатами його підприемства є демократичний провідник і Вилсонів зять Мекаду, колись міністер скарбу в міністерстві Вилсона в час війни, а нині один з головних кандидатів демократичної партії на президента Злучених Держав.

В той спосіб нафта, бухаюча з федеральних нафтових теренів, замазала цілий ряд видних політичних американських діячів. Президент Кулидж, як може, так ратує свою партію перед скандалом, іменує чим скорше прокураторів до судового переслідування винуватих, але в поспіху іменує прокуратором якраз людину, яка була добре платним адвокатом концесіонерів. Що політична каріера Фола скінчена, се вже майже певно. З нею може й піде теж з димом каріера міністра фльоти Денбі.

Будуть жертви й в демократичній партії. Першою може впасти й Мекаду хоча він був лишень адвокатом, і в сьому нема нічого каригідного, та все його імя звязалося зі скандалом нафтовим так сильно, що й сама демократична партія не буде вже його йменувати кандидатом на уряд президента Злучених Держав. Для нього з сього справді буде велика шкода. Він до сеї кандидатури приготовлявся вже від давна пильно й запопадливо. Щоби представити себе приятелем американських фармерів, він одівався в кавбойські штани, „дикі й волохаті", фотографувався в них як оборонець фармерства та фотографії розкидав по цілій Америці. Тепер через марних 100,000 на ніщо не здасться вся кампанія, все хлополапство, вся фармерська хлопістика з кавбойськими штанами.

МІЛЮКОВ ЗА ФЕДЕРАЦІЄЮ.

Відомий провідник російських ка-детів (конституційних демократів) Павло Мілюков, є тепер одним з провідників ґрупи, яка обєднала масловців, народніх соціялістів і Мілюківців. Він стоїть на плятформі федерації. Ся федерація має бути здійснена через вільний зговір національностий.

Відповідаючи на ряд запитань кореспондентів, Павло Мілюков знаходить, що розвязанне усього питання залежатиме від того, в який спосіб упаде совєтська влада. Коли вона буде по[illegible]а „окраїнами", [illegible] тоді Росіяни будуть стояти [illegible] д[illegible]ним факто[illegible] і т[illegible] можливі будуть національні Установчі зібрання. Однаке з [illegible]аги, що большевизм обєднав Росію в одно ціле неділиме, то певнійше всього будуть загально-російські установчі збори, котрі й вирішать взаємовідно[illegible] між „окраїнами". Притому П. Мілюков вірить, що по[illegible]тися з Кавказом буде лекше ніж з іншими націями.

Коли взяти під увагу, що Польща й Фінляндія і фактично і юридично становлять тепер незалежні держави, як і ряд надбалтийських держав, П. Мілюков під „іншими", очевидно, розуміе Білорусь та особливо Україну.

Українці, безперечно, погодяться з Мілюковом, що вони не згодяться на федерацію.

В кождому разі інтересно, що і московські політики зачинають вже поволи думати.

ГОЛОДУЮЧА ЕМІҐРАЦІЯ.

„Болючою справою" назвали старокраєві часописи справу допомоги тій нашій політичній еміґрації, яка наслідком визвольної боротьби опинилася поза межами рідного краю, а тепер примирає з голоду.

Без огляду на ріжниці думок відносно цего, чим була і що уявляє собою ще й сегодня наша політична еміґрація, станув перед всіми жахливий образ, коли дізналися, що деякі члени еміґрації доходять з голоду до думки про самобійство.

Це факт, що на еміґрації живе значне число одиниць, які являються значним моральним і інтелектуальним вкладом у нашу надію. Многі з них не можуть ніяк вернути до краю ні знайти який небудь заробіток за кордоном. А всі вони падають жертвою нашого лихоліття, а зокрема цих нездорових відносин, які запанували у нашім власнім нутрі по рішенню з 14. марта м. р.

Перед цим рішеннем плили з Америки жертви на руки Галицького Уряду а цей знова піддержував з своїх скромних фондів хоч частину еміґрації. По згаданім рішенню пішла сього рода нагінка на Уряд і еміґрацію. Та нагінка не була ще так великим лихом, а тільки до певної міри навіть природним обявом, бо-ж Уряд і велика часть політичної еміґрації були активними діячами в нашій закордонній політиці, а т узнова діктувала хоч часова, але за це дуже болюча катастрофа. А звісно, що цей кому не повелося, приятелів не має.

Корінь властивого лиха лежить одначе в тім, що ми довший час не брали нашої національної катастрофи під холодну розвагу, тільки звяза її з Урядом і політичною еміґрацією і вдарили них послідних „здорово по голові". Вдарили в першу чергу моральним обухом, а після того відмовили їм примітивних средств до життя та довели людей до цего, що вони стоять перед — самобийством.

Чи слушно? Ні і щераз ні.

Передовсім нашу хвилеву національну катастофу спричинила некорисна для нас міжнародна констеляція, якої ми не були в силі ніяк змінити. А дальше українську державу не будував ні Галицький Уряд ні політична еміґрація, а будувала її українська нація. А нація була слаба і не підготовлена до державної самостійности. Підготовила нас доперва кількалітна боротьба. Досвіду набрала вже тепер нація досить, має його вже і наш провід.

Галицький-же Уряд і політична еміґрація зробила своє діло. Історія знайде для них добре слово хочби за це, що вони богато, дійсно богато пережили і витерпіли.

Ще одно. Цілком непотрібно вважаемо рішенне з 14. марта більшою катастрофою чим вона є нею на ділі. Всі знаємо добре, що революційний процес в Европі не скінчений та що в тих часах, які переживаємо, навіть найважнійші міжнародні ухвали, як от рішення Ради Амбасадорів, являються по році, а навіть кількох місяцях нічим иншим як шматком паперу. Така сама доля стріне рішенне з 14. марта, бо клич самоозначення народів не дасться вже заглушити як не дались заглушити видвигнені за часів французької революції права людини.

Коли положенне в краю по 14. марта гірше, як було перед тим, то не тільки на половину правда. Гірше воно тому, що розпався одноцілий національний фронт, та що дехто з проводирів зневірився в дальшу безпощадну боротьбу з ворогом. З цего встав хаос, а хаос в політичнім життю це повільна загибіль національної ідеї та витрата енергії на партійно-особисті спори, а не на боротьбу з ворогом. З цего скористали Ляхи і посунули повною силою пари на здеморалізованне нації і її розбиття та повне винищення всього культурного і економічного її добробку. І це, що Ляхи стоять хвилево в Галичині сильнійшою ногою як до 14. марта, не є випливом рішення Ради Амбасадорів, ні внутрішньої сили Польщі, (бо вона тепер слабша і більш здеґенерована як була передше), а тільки тому, що ми самі ослабли, розбилися і затратили політичну лінію.

Це видно найкраще по еміґрації. До рішення з 14. марта, підходили до неї Ляхи всіми можливими способами, щоби її наклонити до до повороту до краю. Двері не замикалися від ріжного рода ляцьких аґентів з Варшави і Львова і не-оден з них, навіть з грубою шляхоцькою короною вилітав за двері, бо інакше годі було його позбутися. Раз враз кричали в Варшаві про „петрушевичівську аґітацію", бо звідти де сиділа еміґрація, або її висланники, розходився по світі голосний відгомін ляцьких безправств. А чути його було не тільки в чужій пресі, але і в чужих парляментах. І цілком зрозубіло, що Польща хотіла за всяку ціну позбутися цеї еміґрації, бо вона була тоді небезпечною для неї нилою. А сила політичної еміґрації була в тім, що вона була речником рідного краю, та, що ніхто инший, а тільки сам народ удержував її. Була вона отже від нікого незалежна, хиба від свого власного народа.

По 14. марта пішов нещасливий, штучний поділ на край і еміґрацію. Поділ якого суть полягала в тім, що одну душу народа розкраяно на дві. Пішли і з Америки громи на еміґрацію. Від 14, марта нікому навіть в голову не прийшло подумати, що ті люде не дістають з нікуди жадної допомоги, а жити хочуть і повинні. Ми давали їм за це моральні науки. І то, як це звичайно буває, дали їм в першу чергу моральні науки ті, що богато моглиби навчитися від тої еміґрації, що це значить посвята і ідейність. А польське посольство у Відни точно перечитує навіть і американські українські часописи. Запевняю Вас, що читає і прислухується уважно цему вітрови, що віє з за океану. Це вже видно от хчоби зі слів польського посла гр. Лясоцького у Відни, який хиба не інакше як з іронічною усмішкою жалірно підносив, що він видить безвихідне становище нашої еміґрації, коли Америка вже відмовилася давати їм дальшу допомогу і взиває їх до повороту.

Не так Ляхи отже нас ломлять, як заломили ми себе самі. Ляхи знають по собі, що дух нації сильнійший від рішень Рад Амбасадорів, крісів і тнаків, бо „може знищити не тільки паперові рішення, але навіть світ формувати, як груду мягкої глини." Тому вони взялися тепер так ревно до здеморалізовання цего духа. Політичну нашу еміґрацію, яка всегда була державницько-самостійницька хочуть голодом і нуждою фізично і морально знищити, щоби цим підкопати і саму державницьку ідею. Перше тягнули її до краю, а тепер непускають. Нехай гине з голоду, або спиліє і зрадить свому народови. Такий їх рахунок. А який же наш?

На щасте старий край вже сказав своє слово. Справа еміґрації — болюча справа, пише „Новий Час" і край мусить нею заопікуатися. Вже вийшли навіть відозви в цій справі. Та край краєм, але що би скажемо з Америки? По правді це вже дехто зложив тут „на голодуючу еміґрацію", але як відгукнеться загал, це не знати. Я знаю, що богато навіть не буде завдавати собі труду, щоби застановитися хоч секунду над цею новою „жебраниною". Але я все таки стукаю, бо нуж знайдуться ще такі, що й цим разом отворять своє серце. Я-ж сам політичний еміґрант і знаю гаразди еміґрації. І коли хто пише до мене, що вже випродав всьо, що мав і заставив послідну річ — шлюбну обручку, щоби оплатити послідні письма, я не можу довше мовчати. А Ти Шановний Читачу даруй за „жебранину". Постпай як розумієш і відчуваєш. „Обєднанне" прийме з подякою Твою лепту, як що зможеш і схочеш її дати.

Др. Лука Мишуга.

НАШЕ „ТЕПЕР".

(Допись з Болгарії).

Вже багато років тяжке і напосильне горе панує в садках рясних, на золотих ланах та у степах безмежних України. Багато найліпших синів її загинуло в запеклій визвольній борні за волю рідної країни, ще більше гине з голоду-холоду і в безкраїх просторах Батьківщини і під суворим непривітним небом чужини. А скільки й досі, ледві встигших розцвісти квітів вяне на чужині за дротами?... Тисячі завзятих юнаків проглотила чорніюча паща домовини і ще не одного чекає люта, ненажерлива в свої обійми.

Безліч дітей найкращих вільного великого народу поневіряючись тиняється поза межами вітчизни любої і марне гинуть сили їх в обставинах скрутних, у злиднях життьових. Позбавлені всього, що найдорожче в світі серцеві, душі, примушені вони лиш про шматочок хліба дбати.

Де вже тут задовольняти буйнії потреби духа, прояви мрійнії чуття?...

В 1920-му році моя доля занесла мене вкупі з решткою армії до Єгипту. На краю камянистої Лівійської пустелі в закладеному нами Українському Гуртковi я вперше здибався з молодим починаючим письменником п. Васьком, де в тяжких матеріяльних умовах почали ми спільну працю. На протязі одного року, віддаючи останні гроші, але задовольняючи по змозі духові потреби своїх братів, видавали ми журнал „На Руїнах", аж поки знов неодля не роскидала нас по всьому світові. Живучи в Єгипті в таборах, ми всетаки мали ще можливість працювати для душі, але в Болгарії, де ми здебільшого опинились потім і де нас розпорошено по ріжних містечках, селах, згинула і ця остання можливість. Працюючи задля шматка хліба з ранку до вечора на будівлях, копальнях, фабриках, втомлений фізично, кождий з нас радий був дістатись по скінченню праці до свого ліжка.

Життя душі завмерло. Порожньо у мозку стало, пустка і в душі... В пошукуванню праці я якось заїхав до болгарської столиці Софії. В „Українській Хаті" я зустрів знову свого приятеля по спільній праці в Єгипті п. Васька. „Де працюєш?... — запитав він. „А ніде!..." — „Ходім зі мною!..." потяг він мене. І на протязі декількох місяців я робив вкупі з ним у одній майстерні, де тільки тепер оце скінчилась праця. Легка праця прийшлась була нам по душі, бо в бадьорому тілі знову прокинулась думка, знов забилась — підтята, намагаючись летіти сонечку на зустріч. Обмінюючись згадками про недавне минуле, ми відпочивали були за роботою. П. Васько жалкував був за тихим спокійним життям у Єгипті, де він мав змогу вільно линути легкокрилою думкою в світлі чарівні краї, проклинав свою жорстоку невблаганну долю, що позбавила його вітчизни й родини тай пустила в світ за очі безбатченком-сіромахою і тихо мріяв про ясний промінь сонця Правди, що (непохитно вірив він) засяє зрештою непереможним сяйвом у степах буйних безкраїх Страдниці Великої Вкраїни.

З ланів широких зеленіючих, залитих кровю вщерть, повстануть знову тіні лицарів завзятих, що не жалуючи, життя за Матір віддали, і легкими полками на певний шлях кохану над міру Неньку поведуть...

Але похмуре непривітне небо чужини холодними хвилями гонить і цю останню надію в серці. Руки й ноги скуті нині нам, і думка, сполохана роспачем, крилами беться в ці хвилі зимні, у них пориває і жалібно скиглить, квилить мов підстреляна чайка над морем...

Семен Йосипів.

УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО ПРОТИ СОВІТСЬКОЇ ВЛАСТИ.

Петровський каже: „На селі правдивої совітської влади немає"

Під час останньої наради представників губісполкомів і делеґатів українського зізду совітів, що належать до комуністичної фракції, голова українського ЦІК-а Петровський сказав дуже тривожну промову про необхідність зміцнення совітського апарату на місцях.

Петровський, між иншим, заявив:

„По селах і взагалі серед сільської маси останніми часами все дужче прокидаються тенденції та сили, **явно ворожі до робітничо-селянського уряду.** Ці сили йдуть спільно з куркулями й міщанством, які стають усе більш зухвалими й нині **відкрито виступають проти компартії та влади совітів.** Для протиділання їм необхідна не тільки запопадлива, систематична праця совітських органів, особливо ГПУ (бувша чека), де, на жаль, також почали займатись питаннями, зовсім до них неналежними, — але також орґанізація революційно-здорової громадської опінії серед селянства.

„Нам доносять, що **сільська людність бойкотує підприємства державної торговлі й споживчої кооперації,** від якої селяне відмовляються брати завдатки під збіже, що має бути вивезене закордон. Селяне волять удаватись до глитаїв і спекулянтів, кажучи, що це їм вигіднійше й краще, ніж держторговля й кооперація.

„Я гадаю, що цілком вистачить такого відношення до держторговлі та кооперації, щоб зрозуміти, який великий вплив мають глитайсько-міщанські елементи на селянську масу. **Контр-революційні елементи, утворені зпоміж безробітних, повертають на село й під проводом куркулів натискають на прихильні до нас комітети незаможників.** Ми стали одержувати тривожні повідомлення про **масову самоліквідацію компезамів і про перешкоди, які їм чиняться не тільки з боку глитаїв і куркулів, але і з боку середняків.**

„Безпомічність і беззахистність відданої нам сільської голоти („бєднотьі"(можлива тільки тому, що **на селі правдивої совітської влади немає, й це — уважайте, товариші—діється в мостім році пролетарської революції.** Питається, що-ж ми зробили за цей час? І, безсторонньо підраховуючи наслідки нашої праці серед сільської людности, приходимо до фатального для нас висновку: **нічогісінько.**

„Вам відомі доклади товаришів на останній конференції про становище нашого низового совітського апарату на селі. Я до-цього ще можу додати слідуючі відомости, одержані від слідчих комісій. У всіх досліджених сельрадах панують розгардіяш, хаос і недбальство. Добір голов і секретарів сумний, 85% з них дістають утриманне від глитаїв і куркулів. Голови й секретарі беруть усі відомости зі стелі. Безконтрольні самозахвати (очевидно, землі) стали звичайним явищем. Культпросвіти займаються вибиванням гопака на сільських танцульках та питтєм самогону.

„Тепер настав час, коли центральна влада мусить **у власнім інтересі** (ага!) зажадати від підлеглих установ, щоб вони в ударнім порядку повели боротьбу з зазначеними болячками й наростами, передавши контролю й догляд над совітським низовим апаратом тим нашим товаришам, які користуються довірєм наших керманичів і революційних вождів. Иншого виходу нема. Тим більше, що **в нинішній перехідний момент (?) знов потрібна й навіть дуже потрібна давня енерґія перших революційних років".**

У цій промові все ясно, крім глухого натяку на „нинішній перехідний момент". Куди це совітська влада збирається з України „переходити": невже в напрямі Хутора Михайлівського й Ворожби? Щось наче на це заноситься.

БЕСКИД ДО КАВКАЗУ.

Крикнув Бескид на Карпати аж почув Кавказ:
Доки будуть панувати вороженьки в нас!
В нашій рідній Галичині тут Польща панує
І невинно український наш нарід мордує;
Убиває братів наших і батьків старенькиx,
І безчестить сестрів наших, дівчат молоденьких
Тай у мене таке лихо, Кавказ промовляє:
Над Східною Вкраїною Москаль ся знущає,
Усю владу в ній забрали московські кати,
Що панують і ґаздують як царські псубрати.
Із нашої України все майно рабують,
Славних синів України безвинно бордують.
Не стерпіли і Карпати, сумно заявили,
Що не всі ще Українці тому завинили,
Що на нашу рідну землю ворогів пустили,
А вигнати їх не трудно, бо у нас є сила,
Хоч нас Москва і Варшава в Ризі розлучила.
Треба нам ся поєднати від Кавказу по Карпати,
І на цілій Україні одну раду мати.
Як побачать вороженьки, що ми ся зеднали,
Аж тоді нас вороженьки будуть ся бояли!

Тимко Милещук.

ДОПИСИ

ОБОРН, Н. Й.

Коляда на народні цілі.

По $2.00 зложили: Іван Гуминецький, Іван Дашівський, Никола Савран; по $1.50: Дьов Савайда, Стефан Грубяк; по $1.00: Теодор Олійник, Теодор Ждан, Онуфер Гриньків, Михайло Курій, Іван Стащук, Олекса Хованець, Іван Коковський, Іван Сокальський, Михайло Назарук, Ілько Хомяк, Йосиф Бешлей, Демян Намісняк, Михайло Хованець, Никола Саланський, Іван Нодзьо, Пазя Періх, Ст. Батько, Семен Мригуд, Захарій Курочка, Іван Венґрей, Григ. Писарчик, Василь Єднак, Мих. Кобіта, Іван Ґузеляк, Дмитро Правак, Іван Гульчанський, Євка Стець, Михайло Вільчинський, Ів. Муринка, Ів. Комарницький, Василь Нусь, Мих. Ґловацький, Олекса Горбаль, Ник. Фремель, Ів. Баран, Данило Жук, Ст. Андрашко, Дмитро Федичканич, Марія Януш, Андро Рочий, Ник. Лепко, Йосиф Дав, Семен Дудич, Семен Цюпило, Лесь Зобрів, Федько Дякунчак; по 75 цнт.: Кость Спін, Яким Смоляк, Ів. Зазуля; по 50 ц.: Вас. Бурачок, Ів. Наогольник, Он. Дейнека, Ів. Бігуняк, Ів. Хомик, П. Шевчик (мол.), Стах Паньківський, Тимко Млинарчик, Дм. Федоришин, Ів. Пушовик, Гр. Бучірчук, Петро Качмарик, Ол. Олійник, Григ. Каганяк, Ст. Марзінський, Марія Ґарловська, Панько Фалат, Марія Фалат, Андр. Жеребний, І. Дикощак (мол.), Стефан Саланський, Настя Попівчак, Ів. Віцентий, Андр. Кахнич, Ів. Бакайса, Андро Шемеля, Теодор Кір, Іван Опришка, Марія Нодзьо, Ник. Фромель, Ст. Піньчак, Ник. Лапічак, Ів. Тиханич, Афтан Баюс, Антін Вільчинський, Ст. Михайлечко, Ст. Гульчанський, Йосиф Цінкевич, Григ. Шалак, Тимко Душатинський, Ол. Муринка, Ф. Дуньчак, Ант. Бриньдяк, Роман Мозола, Марко Дейнека, Андр. Шварик, Мих. Яхвак, Ант. Майкович, Андр. Демяк, Ів. Христинич, Григ. Ґудз, Юрко Цеплей, Ник. Таньчак, Ів. Цабов, Мих. Таньчак, Стефан Чорнянський, Данько Полянський, Г. Орищин, Филип Софінський, Гр. Мулик, Адам Стайзер, Гр. Смоляк, Мих. Грубий, Марія Тарбайка, Демко Хамик, Юрко Вольняк, Іван Лепак, Вас. Лепак, Юрко Тарбай, Ів. Павлик, Ів. Базар, Йосиф Лепак, Петро Миронський, Д. Кагала, Федько Кльоп, Дм. Слободяк, Іван Перух, Петро Лесик, Ів. Дамв, Ів. Смач, Антін Дзибан, Ів. Малиса (ст.), Ів. Малиса (мол.), Павло Ропокіс, Федько Балух, Йосиф Пилипчак, Федько Матіїв, Федько Ґенсюр, Федько Петришин, Проць Зобків, Юрко Якаба, О. Мильчаковський; Варвара Климчак 40 ц.; Павло Нодзьо 35 ц.; Теодор Курба 30 ц.; по 25 ц.: Тимко Біляк, Якуб Яков, П. Кохановський, Ів. Качуряк, Ст. Кащак, Еміліян Саварин, Андр. Біляк, Йосиф Ярчин, Олекса Сливка, Онуфер Баран, Дм. Рущак, Юрко Намісняк, Ст. Майкович, Василь Намісняк, Ева Цабаль, Ілько Юрдиґа, Макс. Пишляк, Йосиф Русинко, Андр. Бискош, Ст. Лепак, Ена Тарбай, Ів. Семеницький, Мих. Шалата, Павло Дзибан, Адам Дзенеховський, Петро Яськів, Трофій Ґондза, Тимко Березюк, Іван Зановяк; Данько Репенда 10 ц.; Дрібними датками $1.95.

Усім Жертводавцям сердечне спасибі!

Колядник.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Посмертна згадка.

Дня 29. грудня м. р., в Маганой Сити, Па., сподіялось нещасте в вуглевій копальни. Двох Українців впало його жертвами. Одного з них, Федька Касіяна добуто живого по 32 годинах, а другого, Івана Кошельника аж 11. січня, себто по 11 днях. Голова нещасного була розплескана засипом вугля, каміння і землі, а майже усі кости в тілі потрощені. Тіло нещасного привезено до Филаделфії, до його власного дому, де остала по нім вдова і троє дітей. Хто годен описати той біль, який відчула бідна жінка, коли побачила так страшно побите тіло свого молодого мужа. Сімлітний синок, Василько, і пятьлітний Йосиф не годні були розпізнати в бідним трупі свого тата, якого знали такого веселого і здорового. Вони мабуть і тепер не вірять, що то їх батька поховали, а певне сподіються, що він еще колись до них поверне. А маленька Анночка, який тільки рік минув, і знати не буде, як виглядав її отець. Бідні сироти, бідна вдова! Бідний той хліб робітника, на який заробляючи, смерть жде на тебе у кождім куті!

Покійний Іван Кошельник родився 1888 р. в селі Качанівці, скалацького повіту. До Америки приїхав 1913 р., а в 1914 оженився. Він працював в зелізній фабриці, але коли тут настало безробітте, поїхав до копалень в Маганой Сити, де його стрінула смерть.

Похорон відбувся 11. січня; тіло покійника спочиває на українськім цвинтари.

Бл. п. Іван Кошельник був свідомим патріотом Українцем. Він був членом У. Н. С. і першим секретарем 324 відділу „Мир". Перед своїм виїздом до Маганой Сити він перебував цілий час у Филаделфії, де брав живу участь в народнім життю, як нпр. виступаючи в представленнях і т. п. Він ніколи не зневірювався, а був кріпко пересвідчений, що за кілька літ Україна стане жити своїм власним життєм як независима держава.

Не на своїй рідній земли спочив покійник, але дух його полинув певне у ті рідні сторони, які він так дуже любив.

Може вже внедовзі прийде той час, що Українці не будуть потребувати скитатися по світі та лишати свої кости у чужій земли. Може і ця наша Україна, найбогатший край у світі, добуде свою волю і дасть усім своїм дітям змогу прожити в гаразді.

А поки ще нам приходиться жити емігрантами, не забудьмо, що у своїй організації, в У. Н. Союзі, ми маємо свою українську твердиню і захист.

Йосиф Гайдамака,
товариш і свояк покійного.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Під розвагу браттям Українцям

Тому що в околици Фейрмонт Евню є богато людий, що читають „Свободу", хоч не є членами Укр. Нар. Союза, длятого зважуся поставити до них отсих кілька питань: Перше, що вас запитаю, чи знаєте ви, коли умрете; друге, чи знаєте, яка буде причина вашої смерти, а трете, чи ви знаєте на кого Ви лишаєте свою гірко зароблену працю? Беріть за примір Івана Кошельника. Він не знав, коли умре; був молодий, бо мав ледви 37 літ. Пішов до майни, щоби заробити гроший і дати утримання жінці і троїм дітям. Олекса Гальчук також не знав, коли умре. Був здоровий і не був ще старий, бо тільки скінчив 50 літ життя. Іван Кошельник був певний, що верне додому з Маганой Сити майнів і що відтак вже більше до роботи не піде, бо як сам казав: „поїду на свята і більше не приїду, бо мені страшно в майнах працювати. Але смерть не ждала, бо дня 29. грудня 1923 його і Федора Касіяна засипало в майнах. Це сталося в суботу рано, о 8. годині. Федір Касіян мав на стільки щастя, що дуже його незасипало і по 32 годинах його добули живого. Але другий, Іван Кошельник не мав того щастя, бо його добули аж одинайцятого дня, розуміється неживого. Його голова була розплескана до непізнання, — груди, руки й ноги поломані. Його добули і привезли до Филаделфії як спізнений „різдвяний дарунок" для нещасної жени. Його поховали в Филаделфії дня 11. січня. Коли спустили тіло до гробу, то жінку і діти від гробу не мож було відорвати... Олекса Гальчук також не знав, як умре; був здоровий, поїхав на фарму. Там перемок, дістав запалінне і по трьох днях в шпитали помер.

Таксамо кождий з нас встає рано і іде до якоїсь роботи, а не може знати, чи верне чи ні. Проте майте увагу, аби ваша жінка і діти по вас не бідили і не нарікали, що тато їх нічого не лишив. Найліпше зробите, як себе обезпечите в У. Н. Союзі. Порахуйте кілько Іван Кошельник за 6 років, що належав до Союза, заплатив? По 1.83 місячно робить суму за 6 років $131.76, яку він платив до орґанізації і товариства. А тепер його жінка і діти дістали 1000 долярів, а крім того тов. „Мир" дало їй зі своєї каси 50 долярів і купили вінок за $20. Скажіть браття, чи це не є користь для кождого, щоб належати до У. Н. С.? Ви нераз кажете „анґлійський іншуренс" ліпший, бо колектор прийде сколектує гроші і нема клопоту, а як хто умре то на другий або третій день я дістану гроші і конець. То правда, що ви кажете, але чи ви маєте який голос в англійських асекураціях? Відтак розважте чи маєте ви з других асекурацій тілько користи, скілько маєте з Союза. Тут дістанете часопис щодня, котра коштує 7 долярів на рік. Союз дає підпомогу убогим, Союз дає на сироти, Союз дає на хорих, Союз дає на народні цілі, а всьо то з того цента що ти даєш до Союза. Крім того ви дістанете ту суму, на яку заасекуруєтеся. В других асекураціях ви того не дістанете і до того більше платите як в Союзі.

Проте закликаю вас, браття Українці в околиці Фермавнт евеню, коли ви не хочете скривдити своєї жени і дітий, то не чекайте, аж буде запізно, а впишіться ще нині до У. Н. Союза і до тов. „Мир". Тов. „Мир" сходиться в „Укр. Громаді", 2309 Фермавнт евню. Можете також довідатися про всьо у Івана Слободяна, 2500 Олів ул.

Іван Слободян,
секретар 324 відділу.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З діяльности Т-ва Жіноча Громада в Ню Йорку.

Представлення „Хмара", яке відіграв аматорський кружок Т-ва „Жіноча Громада" дня 13. січня с. р. (217-219 6-та ул. в Народнім Домі) звернуло на себе більшу увагу.

Перш усього видко, що наша еміграція зрозуміла тяжке положення нещасних страдальців в старім краю — інвалідів, позаяк прибула на представлення численно.

Представлення вийшло досить добре. Особливо добре відіграли свої ролі: пані Соловйова, пані Шустакевичева, п. Фесолович, п. Лазута. Другі аматори витязалися зі своїх роль досить добре.

Публика, котра своєю присутносю принесла значну поміч нашим інвалідам в старім краю, вийшла з представлення зовсім задоволена.

Слід булоб і иншим українським товариствам піти за приміром „Т-ва Жіноча Громада" в Ню Йорку; тоді значно осолодилиби незавидне положення і життя наших героїв і борців, котрі пожертвували все найдорозше за волю України.

Присутний.

ПОДЯКА

Я низше підписаний член У. Н. Союза і товариства ім. св. о. Николая, від. 106 У. Н. Союза в Шикаго, Ілл., складаю як найсердечнійшу подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділенне мені запомоги в сумі 25 долярів з фонду убогих. Таксамо складаю подяку місцевому товариству і всім товариша за щиру опіку.

Желаю У. Н. Союзови як найкрасшого розвитку, як в маєтку так і в членах, а всіх Українців зиваю єднатись до Союза. — **Андрій Михальчак.**

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. лютого о годині 2. попол. в домі Укр. Амер. Горожан під ч. 847 Норт Френклин ул. Кождий член обовязаний явитись на ці збори, а члени довгуючі повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі подасться їх на лісту суспендованих. Коли маєте знайомих, приведіть їх з собою і впишіть в члени Товариства і У. Н. Союза, котрий принимає тепер нових членів без вступного. — К. Шпікула, секр.

КОВТСВИЛ, ПА. Тов. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх членів, що мітинг відбудеться в неділю, 10. лютого о годині 1. пополудни в церковній гали на Чалий стр. Присутність кождого члена конечна, бо суть важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої довги або втратять право в товаристві і У. Н. Союзі. — В. Струш, предс.; Н. Левкович, секр.

ҐЕМТРЕМК, МИШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146 повідомляє, що мітинг відбудеться о 12. годині в неділю, 10. лютого в гали Укр. Хати під ч. 2240 Ґрейлинг Евню. Проситься всіх членів прибути бо є важні справи до полагодження. — П. Гищук, секр.

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

ЗВІТ ФІНАСОВИЙ Т-ВА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ.

З підмоги українським студентам в Европі за м. січень 1924.

Поміч від опікунів:

Іван Онуферко, Піттсбурґ, Па.	87А, 88А	11.00
Бр. св. Арх. Михаїла, Стамфорд, Конн.	15А	7.50
Удр. Громада в Міннеаполіс, Мінн.	117, 254, 275, 319, 326, 37А, 72А	30.00
В. Клеман, І. Клеман і М. Хомик, Аллентавн, Па.	308, 355	10.00
П. Ґаврис, Бруклин, Н. Й.	12А	2.00
Дмитро Фенканик, Пассайк, Н. Дж.	8А	2.50
Укр. Парохія св. Петра і Павла, Ютіка, Н. Й.	80А, 39А	5.00
Укр. Кат. Парохія, Байон, Н. Дж.	35А, 82А	5.00
Михаїл Гривішак, Елизабет, Н. Дж	23А, 36А, 51А	6.00
Тов. Зоря, Ню Йорк, Н. Й.	49	10.00
Тов. Сокіл, Клівленд, Огайо	307	5.00
Бр. св. Петра і Павла, Карнеґі, Па.	357	5.00
о. Олекса Пристай, Карнеґі, Па.		10.00
Тов. Укр. Січ, від. 182 У. Н. С., Клифтон, Н. Дж.	19А, 46А	5.00
Тов. Січ 1-ша і 3-та Сотня, Клівленд, О.	306	5.00
Разом		114.00

Вислано до Укр. Краєвої Студентської Ради у Львові	54.00	
Вислано до Тов. Прихильників Освіти у Відни	40.00	
Вислано до Спілки Студентів в Берліні	5.00	
Вислано до Цесуса, Прага	5.00	
Вислано до Тов. Укр. Студентів „Основа", Данціґ	10.00	114.00

Загальний Фонд Допомоги Українським Студентам:

о. Лев Чапельський, Когос, Н. Й.	1.00
Михайло Гуль, Клівленд, Огайо	1.00
Тов. Любов, від. 45 У. Н. С., Филаделфія, Па.	11.90
Обєднаннє, Филаделфія, Па.	48.00
Іван Онуферко, Пітсбурґ, Па.	1.00
о. М. Луковський, Деслодж, Мо.	1.00
Василь Черніцький, Ню Йорк, Н. Й.	1.00
Петро Сороколіт, Нюарк, Н. Дж.	1.00
Андрій Кондрат, Кромптон, Р. Ай.	1.00
І. П., Рочестер, Н. Й.	2.00
Максим Паращак, Со., Бетлеґем, Па.	2.00
о. Йосиф Жук, Аллентавн, Па.	1.00
З продажи переписних карток на Товариськім Вечерку	6.65
Тов. Івана Франка, Елмайра, Н. Й.	5.00
Разом	83.55

Фонд Українського Університету у Львові.

о. Лев Чапельський, Когос, Н. Й.	1.00
Филип Кріль, Гартфорд, Конн.	1.00
Ксеня Дзядик, Гартфорд, Конн.	1.00
Тов. Укр. Молодіжи в Пассайку, Пассайк, Н. Дж.	3.60
о. М. Лукавський, Деслодж, Мо.	1.00
Андрій Кондрат, Кромптон, Р. Ай	1.00
Парохія св. Николая, Форд Сити, Па.	9.00
Разом	17.00

Фонд Українського Студентського Дому.

о. Лев Чапельський, Когос, Н. Й.	1.00
А. Б., Ню Гейвен, Конн. (збірка)	7.00
о. М. Лукавський, Деслодж, Мо.	1.00
Андрій Кондрат, Кромптон, Р. Ай.	1.00
Разом	10.00

З продажи Брашур в справі Українського Університету.

Г. Степанек, Клівленд, Огайо	1.00

Фонд продажи образів (дальше):

Василь Бартош, Спрінґвелс, Міш.	7.00
Теодор Левчишин, Честер, Па.	5.00
М. Куба, Палмертон, Па.	10.00
Іван Маркевич, Картерет, Н. Дж.	6.00
Михайло Бурий, Іст Юнґставн, Огайо	15.50
о. М. Олексів, Гартфорд, Конн. (за стараннєм)	12.00
Йосиф Летнянчин, Коутсвіл, Па.	6.50
о. М. Олексів, Гартфорд, Конн. (за стараннєм)	27.00
Йосиф Приймак, Болтімор, Мд.	11.00
Іван Лівкович, Банд Брук, Н. Дж.	10.00
Г. Возняк, МеКіс Ракс, Па.	5.00
Іван Базів, Олеан, Н. Й.	5.00
Василь Бурко, Голійок, Масс.	10.00
Федор Цюк, Феніксвіл, Па.	4.00
Тимко Шпит, Ст. Луіс, Мо.	7.00
Дмитро Іващук, Іст Ст. Луіс, Ілл.	15.00
Василь Дработій, В. Істон, Па.	15.00
Разом	171.00

Вислано до Української Краєвої Студ. Ради у Львові	151.00
Вислано до Тов. Укр. Студентів „Основа", Данціґ	15.00
З Фонду Опікунів вислано	114.00

На акцію допомоги студентам в Европі в місяци січни вислано разом 280.00

ЗА Т-ВО „УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ" В НЮ ЙОРК:
Григорій Герман, голова; **Дмитро Сіроцький**, секретар фін.; **Омелян Коцко**, писар; **Ольга Кирчівна**, касієрка.

ЦИГАНЕ И СВ. ВАСИЛИЙ

Майже всі цигане православної віри почитають св. Василія як свого патрона. Чому цигане почитають саме цього святого? Про це є ріжні верзії. Білгородські цигане оповідають про це слідуюче: Цигане були колись великим народом і мали під своєю владою більшу часть світа. Їх батьківщиною було в той час Місір. Наслідком їх немилосердного володіння над добрими народами Бог постановив їх покарати. Вони з причини божого гніву почали втікати з Місіра. Коли дійшли до Червоного моря, їх цар, котрий був такий сильний, що міг приказувати й елємєнтам (силам природи), кинув свою плаицю і море розділилося на дві части, зявилася уха дорога. Цигане почали переходити. Та коли були посерeдині, злучилось море назад над ними і всіх проковтнуло. На вистаючій суші остала лише дуже невеличка горстка Циганів. Розпучливо почали взивати всіх святих, благати помочі. Одинокий святий, котрий відізвався, був св. Василій. Спитався їх що очуть. Вони стали благати його, щоби поміг їм видістатися з моря. Св. Василій глянув похмуро на грішників, та потім махнув рукою. На це надлетіло велике стадо гусий. Кожен циган схопив по одній гусці і так видістався з Червоного моря. Тому цигане почитають св. Василія як свого заступника.

ЗАТЕ БЕЗБОЖНІСТЬ ПРОЦВІТАЄ!

При київськім Домі червоної армії заложено, з почину якогось червоноарменця, антирелігійний музей, стіни якого „увішано хрестами та іконами червоноармейців — безбожників". Кореспондент „Ізвестій" подає, що в музеї зібрано багато зразків антирелігійної творчости (?) червоноармейців.

ЗЕМЛЕТРЯСЕННЄ

Землетрясенне це страшне явище, яке спричинює великі шкоди. Трясенне землі в ріжних місцях неоднакове, а можна його зміряти дуже делікатним інструментом, винайденим Японцями. Воно називається сеісмаґраф (seismograph).

Причини дрожання землі є: морські фили, зміна температури, вітрєнне скал а опісля перенесенне їх вітром та водою в инші сторони. В одних місцях творяться великі тяжкі наноси, а в других облекщенне земної почви, а крім того сила притягання місяцем та сонцем.

Найбільшою і найголовнійшою причиною землетрясення є дрожанне землі підчас стягання ся земельної почви.

Землетрясенне відбувається в середині землі. Околиці навіщені землетрясеннем знаходяться 1) серед вулканів, де земська поверхня є підлягла великій вульканічній температурі; 2) Понад берегами де океан є дуже глибокий як в Японії. Біля сих островів глибина морська досягає 10,000 метрів. (В Японії землетрясення датуються від XVII. століття, а повторяються пересічно що 2½ року); 3) Вздовж нових повстаючих пасмів гір; 4) В околицях, які суть перетяжені знищеними скалами. В Злучених Державах землетрясення відбуваються вздовж берегів Спокійного Океану, на рівнині Юта і Миссиссиппі. В Европі землетрясення є вздовж Середземного моря від Еспанії через Гімаляї аж до Хін.

Много землетрясень відбувається під океанами. В році 1873 морське землетрясенне вздовж берегів Греції перервало телеграфічний кабель. Перед землетрясеннєм глибина морська виносила 427 метрів, а по катастрофі глубина дійшла до 610 метрів.

Були случаї, що корабель дрожав серед моря. Несвідомі моряки думали, що ударили в підводну скалу; аж відтак пізнано, що це підморське землетрясенне.

Два роди дрожань зізнає земля. Одно переходить через поверхну почву землі в протязі 20 до 22 мінут. Друге дрожанне переходить через середину землі зі скорістю 375 миль на мінуту. Це вказує, що середина землі є 1½ разів густійша, як сталь.

Землетрясення тревають коротко; найбільше шкоди є в перших 15 секундах.

По землетрясенню околиці зміняються. Появляються глибокі провалини, які з часом наповняються водою, творячи озера. Ці провалини часами спонукують ріку обібрати инший біг. В богато випадках отверті проваления підчас землетрясення сходяться до купи, вбиваючи богато людий та звірят. В році 1819, в Індіях, землетрясенне піднесло великий шмат землі (500 квадратових миль) на 10 стіп.

Питсбург, в лютім 1924.

Теодор Дорсей.

ДЕ ВІН ТАК ПЕРЕХОЛОДИВСЯ?

Роберт Бравнінг, великий англійський поета, поїхав з візитою до свойого сина, мешкаючого в Венеції в Італії, в осени 1889. Одного дня в груднї, відбуваючи свій звичайний прохід, набувся переходлодження, котре показалося для него фатальним. Слідуючого дня помер. Богато людий переходить те саме, а оставші ломлять собі голови і питаються: „Де він так перехолодився?" Богато таких випадків можна обминути через поліпшення свойого здоровля завчасу. Остре перехолодження означає, що організм не є всилі опертися атакови бакцилів. Відпорна сила організму з перехолодженнєм є занадто ослаблена. Однак коли піддержите діяльність своїх кишок, Ваш організм буде міг відперти такі атаки, вмісто піддатися їм. Трінера Гірке Вино є проте найвластивійшим лікарством в теперішнім сезоні. Загляніть до своєї домової аптики, чи знаходиться там Трінера Гірке Вино, коли ні, вступіть до свойого аптикара або доставці лікарств днесь вечером і принесіть фляшку до хати. Трінера Лагодитель Кашлю і Трінера Лінімент, лікарства на котрі можна сполягнутися, надаються також в тім сезоні.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЧИ НАПОЛЕОН БУВ ФРАНЦУЗ ЧИ ІТАЛІЄЦЬ?

Між Французами й Італійцями йде вже більше як сто літ полеміка над цим питанням. Французький письменник Шатобріян у споминах присвячує цьому питанню кілька рядків. „Губернатор острова Ст. Маргеріта називався Бонпар. Він мав дочку, в котру залюбився був брат французького цісаря Людвика XIV., званий „маскера ді Ферро" (залізна маска). Вони були близняки. Цей брат цісаря оженився потайки з цією дівчиною. З цього подружжа родилися на острові Корсиці сини, під ненчиним іменням. Пізніще ці Бонпар перемінилися в Бонапарте". Та це лише оповідання Шастобріяна, яке намагається Наполеона зробити братом французького цісаря. Противно Італійці кажуть, що цей „маскера ді Ферро" був Італієць. Мав це ніби бути Ґраф Антоніо Ерколе Маціолі, названий у французьких текстах Марціолі, державний секретар Карло IV. Ґонзаґи і мантуанського князя. Мазіолі зрадив Людвика XIV. На венецькій землі підступно казав його зловити духовник Аббе д' Естрад, секретар Людвика XIV. Зловили його 2. мая 1679. р. В 1694 році перевезли його на остров Санта Марґеріта, а відси до Бастилі. Король Людвика XIV. приказав, щоби Маціолі за кару носив вічно маску з чорного оксалиту. Помер 19. січня, 1703., а похований на кладовищі св. Павла. Тому що був дуже подібний до Людвика XIV., говоримо, що він брат короля.

ПЕРША НІМЕЦЬКА ПЄСА В АНГЛІЇ ПІСЛЯ ВІЙНИ

Як першу після війни німецьку пєсу виставлено у Бермінґемі німецьку тенденційну драму славного німецького письменника Ґеорґа Калізера п. з. „Ґаз".

КАТАЛЬОГ
КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на віддержанне своєї літератури, не жаліли часу на читанне книжок, не дивились обоятно на просвітні потреби. Не диво отже, що й віднеслись висше від инших народів.

Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, єсли народи будуть менше більше однаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівно трактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Книгарня „Свободи" (Українського Народного Союза) зробила богато для просвіти українського народа, від часу свого основання. Нехайже і на дальше Українці попирають її і замовляють книжки від сего найбільшого видавництва української літератури в Америці і взагалі в Канаді.

* Коротка історія біблійна, Старий і Новий Завіт ... 50
† Коротка історія Козаччини, нап. проф. Володимир Антонович, із переднім словом про житте та діяльність Антоновича, із портретом автора, образами гетьманів, картою України і увагами д-ра Мирона Кордуби, друге виданне ... 65
Коротка Історія Руси до зруйновання Запорожської Січи ... 10
† Коротка історія України (з богатьома малюнками і мапами) Івана Крипякевича, опр. ... 50
* Короткий виклад політичної економії А. Богданова (перевів М. Д.) ... 2.50
* Короткий огляд українського письменства від 11-го до 18-го століття, Ост. Макарушки ... 30
† Короткий підручник до науки німецької мови ... 15
† Кость Гордієнко-Головко, останній лицарь Запорожжя, історичне оповідання А. Кащенка, виданне 3-те ... 20
* Кровавий шлях (Шерльок Гольмс) в 2-ох частях, К. Дойля ... 60
* Кроваві діяманти, новочасний роман, написав Фок. Ром ... 85
† Кузь та Грицунь, оповідання В. Винниченка ... 10
* Культура, національність та асиміляція, П. Понятенка ... 30
* Лататтч, оповідання, Володимира Б. ... 25
† Летючий корабель, українська народна казка (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
Лис Микита. З німецького перекл. Ів. Франко ... 50
* Листи з пекла й инші оповідання ... 25
1. Лист шинкаря до Люципера і відповідь, 2. Про алькоголь ... 10
† Літературні характеристики українських письменників, І. Іван Франко (поезія), нап. Антін Крушельницький, опр. ... 1.25
† Літературні характеристики українських письменників, II. Маркіян Шашкевич, з ілюстраціями, нап. Богдан Лепкий, брош. 35, опр. ... 50
* Лубенський монастир, веселі оповідання, О. Проколупія ... 10
† Люба-згуба, повість Ю. Федьковича, вредаг. В. Верниволя, брош. 20, опр. ... 30
† Люборацькі, сімейна хроніка, А. Свидницького, брошур. 1.25, в оправі ... 1.50
† Людина, опис будови людського тіла для шкіл та самоосвіти, з багатьома малюнками та барвною таблицею, нап. др. Ів. Раковський ... 25
Людоїди і инші оповідання, Степана Костіва ... 25
† Маленький декляматор, збірка віршів ... 15
† [illegible], повість з життя малоземельної шляхти, нап. Андрій Чайковський ... 70

Марія й инші оповідання ... 10
Марта Борецька, історичне оповідание ... 25
* Маруся, повість Гр. Кв. Основяненка ... 25
1. Маска, 2. Краса, оповідання А. Чехова ... 10
† Математика, практичні поради з аритметики та ґеометрії, Ів. Андрущенка, опр. ... 50
† Мелянхолійний валець, новеля Ольги Кобилянської ... 20
* Методична граматика української мови, В. Коновського і І. Огоновського, опр. ... 40
* Микола Джеря, повість Івана Нечуя Левицького, з ілюстраціями Е. Турбацького ... 60
* Місяць свідок і другі оповідання ... 20
Многострадальний народ, огляд історії українського народу, нап. С. Баран ... 20
* Молодий вік, оповідання для молодіжи, Кн. І ... 40
† Мойсей, поема Івана Франка, з кольоровим портретом автора, брош. 25, опр. ... 40
† На білих скалах, повість Анатоля Франса, переклав Ів. Галущинський ... 65
Навернений грішник, оповідание, Б. Пруса ... 20
† Назва України, з картами, нап. С. Шелухін ... 10
† На зелених горах, збірка поезій, О. Олеся ... 15
† Найкрасші загадки і забавки для старих і молодих ... 20
Напад на Січ, оповідание, Даниіа Мордовця, і Павло Полуботок, поема Ст. Руданського ... 5
* Наречена, оповідание, Георгія Г. Чулкова ... 15
† Нарис римської історії, нап. К. Лоський ... 60
* Народ і національність, популярно-наукова розвідка, др. Стефана Гриневецького ... 10
† Народний Декляматор, з переднім словом і вступними замітками, 107 ріжних віршів, опр. ... 1.25
† Народний герой Симон Петлюра (спроба характеристики), нап. В. Королів (В. Старий), з портретом Петлюри ... 20
* Народні казки ч. 1 ... 20
* Народні казки ч. 2. ... 20
* На стрічу сонцю золотому, повість Марії Колцуняк ... 50
† Наука природи, вступні відомости на І. клясу ґімназіяльну та для народніх шкіл, нап. Поль Бер, переклад з французької мови під редакцією Т. Губенка, з 183 малюнками, брош. 35, опр. ... 50
* Наука про управу землі, М. М. Белегая ... 1.00
* На филях любови (поезії); Опир (галицька легенда), нап. І. Мулярчик ... 10
† Національна справа, нап. Ін. Бочковський ... 60
† Національне відродження австро-угорських Українців (1772—1880 рр.), Вол. Гнатюка ... 25
† Начерк історії української літератури, написав Богдан Лепкий, книжка І. і ІІ., брош. 2.00, опр. ... 2.75

† Начерк соціольогії, нап. проф. др. Тома Ахеліс, пер. Якименко. В додатку: Понятте соціольогії по Зіммелю ... 20
* Начерк стилістики, поетики і реторики, др. Конст. Лучаковського ... 40
На чужині, оповідання за ріжні пригоди в чужім краю, Івана Спілки ... 15
* Наша рідна мова, географія України і характер Українця, Поляка і Москаля. Написав проф. М. Возняк ... 10
† Наші казки, з образками ... 20
† Не до пари, Панська воля, Максим Грімач, Отець Андрій, Два сини, Данило Гурч, народні оповідання Марка Вовчка ... 20
* Незвичайні дива природи, А. П. Нечаєва ... 20
* Незвичайні пригоди Матія Сандорфа, повість в 2-ох томах, Ю. Верного ... 2.80
† Некультурна, новеля Ольги Кобилянської ... 20
* Не любо — не слухай, брехать не мішай, Т. Безщляха ... 20
* Не піддавайся біді, оповідание з селянського життя, др. А. Чайковського ... 25
* Не родися красний, але щасний ... 20
* Нетри, А. Сінклера, брош. 1.00, опр. ... 1.50
* Не-читальник, Л. Мартовича ... 40
* Нещасне кохання, повість з життя на російській Україні ... 10
† Німецька селянська війна, Фридриха Енгельса (переклав з нім. В. Левицький) ... 40
† Німецько-український словар, зладили В. Кмцикевич і В. Спілка, в полот. оправі ... 5.00
† Німецько-український словар (кишеньковий) ... 65
* Нічого не було, оповідання, А. Каменського ... 15
† Новелі, Кн. І., Юрія Сірого ... 70
* Новітна суспільність і церква, др. Т. Бартошека (переклад М. Павлика) ... 35
† Образки з громадського і письменського розвитку Русинів („Спомини з мого життя"), нап. Олександер Барвінський, в двох частях; перша часть з 10 портретами і двома картинами, друга часть з 12 портретами і 13 картинами ... 2.00
† Огляд бувальщини українського народа, переповів В. Андрієнко, з 40 образцями і 3 мапками ... 20
† Огляд історії України, І. Крипякевича, опр. ... 50
† Огляд теріторії України, після д-ра С. Рудницького написав Петро Франко ... 10
Огонь на услугах чоловіка, (3 ілюстрації). — Становище пияниці. — Янко Музика. — Свинячий син. — Дні нашої слави і недолі ... 15
* О дванайцяти таблицях, оповідання після народних казок ... 25
* Олюська, оповід. з життя ходачкової шляхти в 2-ох томах, др. А. Чайковського ... 80
Оповідання з війскового життя і инші ... 15
* Оповідання про сорок розбійників ... 20
Оповідання Олекси Стороженка ... 15
Оповідання Пантелеймона Куліша ... 15
* Оповідання про заздрих богів, Мих. Драгоманова ... 10
* Опришок і другі оповідання ... 20
* Оригінальний чоловік і инші оповідання ... 25
† Орися, Дівоче серце, Січові гості, оповідання П. Куліша ... 20
Орлеанська дівчина, історичне оповідання про французьку героїню Іванну д'Арк ... 20
† Осаул Підкови, оповідание, В. Будзиновського ... 60
† От собі казочки, нап. Рудиард Кіплінг, пер. В. Ткачкевич, з двома образк., брош. 20, опр. ... 30
† От собі сторійки, нап. Рудиард Кіплінг, переклав Вас. Ткачкевич, з трьома образцями, брош. 35, опр. ... 50
† Паки й паки (про нашу літературну мову) М. Левицького ... 20
† Пан Потоцький, оповідание ... 15
* Панські жарти, поема з останніх часів панщини, Ів. Франка ... 40
* Папа чи Христос, Ілії М. Ґлови ... 60
* Пачкар, оповідание, Б. Лепкого ... 10
Перед осуд народа. „Нечесть" між „чеснотою", нап. др. Семен Демидчук ... 20
† Переава, вірші В. Валентіна ... 10
* Перекази старинного світа, др. Ів. Демянчука ... 35
† Перехресні стежки, повість Ів. Франка, брош. 1.75, опр. ... 2.00
† Перша читанка (Буквар, уложили: Антін Крушельницький, Омелян Попович і Богдан Лепкий, з образками Ол. Кульчицької), опр. ... 30

† Перли міжнародного красного письменства (Серія англійських клясиків, ч. 1. Чарльс Дікенс: Сверщок на печі, домашня казка, з біографією автора) ... 40
† Писання Богдана Лепкого, з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним Вас. Верниволею. Том І. Вірші, том II. Проза. Брош. 4.25, в пол. оправі ... 5.50
* Північний бігун колиском народів, Евгена Єлачича ... 15
† Північно-західна Україна, Мирона Кордуби ... 40
† Під Корсунем, історична повість А. Кащенка, видання 3-те ... 45
† Під одну булаву, історичне оповідання, Вяч. Будзиновського ... 60
* Під прапором свободи, вибір патріотичних деклямацій ... 30
* Підручник движимих образів, як оперувати машинами і їх сполученнями, Юр. Костура ... 75
* Під шум млинських коліс, оповідання в 2-ох частях, В. Держируки ... 20
* Пісні щирої любови, поезії Марка Скритого ... 50
* Плаваючий остров ... 10
* Повість о тім, як мужик двох генералів вигодував, нап. М. Салтиків-Щедрин, пер. з рос. Гр. Мак. ... 5
† Погакий день Василя Івановича, оповідання Д. Мамина-Сібіряка, пер. Є. Вировий, з малюнками Ю. Магалевського, видання 4-те ... 10
* Подорож до місяця, Ю. Верного ... 40
† Поезії О. Олеся ... 50
† Поза межами болю, картина з безодні, нап. Осип Турянський ... 60
† Полонений на Кавказі, нап. гр. Толстой, правдива подія з російського, брош. 20, опр. ... 30
* Попадя в зільници, гумористичне історичне оповідання з передодня революції, О. Проколупія ... 15
† Попович Ясат, Правда та неправда, українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 9-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
* Порадник для женщин, що хочуть бути здоровими ... 15
* Порадник для залюблених або Як писати любовні листи ... 35
Порадник лікарський і Що Іван на тамтім світі бачив ... 20
† Початкова географія для народніх шкіл, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький, брош. 60, опр. ... 75
* Початок родини, приватної власности і держави, Ф. Енгельса ... 75
Починок, оповідання, Б. Лепкого ... 15
* Пригоди наймолодшого брата, В. Гнатюка ... 15
† Пригоди статечної миші, нап. Д. Мамин-Сібіряк, видання 3-те, з малюнками художника М. Погрібняка ... 10
† Приказки Евгена Гребінки, з портретом автора й передмовою Б. Л. ... 20
† Прикарпатська Русь, сучасний стан, нап. др. Лука Мишуга ... 10
* Припізнений московський пашпорт, оповідание, М. Твейна ... 10
* Природна метода лічення ... 15
* При стрілецькій ватрі, оповідание Абгара Солтана ... 40
* Притча про садівника та инші оповідання, Мстислава Руса ... 40
† Причепа, повість Ів. Нечуя-Левицького, брошурована $1.75, в оправі ... 2.00
* Причини аграрної революції на Україні і шляхи до розвязання аграрної справи, інж. Мик. Байєра ... 10
† Про алькоголізм, нап. Микола Чайковський, з 11 ілюстраціями ... 10

Про батька козацького Богдана Хмельницького. Написав Михайло Грушевський ... 30
* Провідник, практичний підручник до науки англійської мови ... 1.50
* Про жіночу неволю в історичнім розвою, Мик. Ганкевича ... 30
† Промінь сонця, оповідание В. Винниченка ... 5
Промови, деклямації і желання на весілях, хрестинах і забавах ... 10
* Про полові справи, нап. др. Михайло Кос, четверте змінене видание, з образками ... 30
* Про походження та розвиток мов, або як і коли народи навчились розмовляти кожний своєю мовою, нап. Н. Рубакін, вукраїнізував П. К. ... 25
* Пророцтва арабської цариці Михальди ... 20
† Про світ Божий, бесіди по природознавству, Ю. Сірого ... 40
Проти алькоголю ... 20
† Про тифи — черевний, плямистий та поворотний (з малюнками), нап. др. Ст. Суковаченко ... 20
* Про українських козаків, Татар та Турків, М. Драгоманова ... 25
Про Христофа Колюмба та відкритте Америки (2 ілюстрації). — Закон не спинить пиянства, тільки виховання. — Ріп Ван Вінкель Вашінгтона Ірвінга. — Дні нашої слави і недолі ... 15
1. Про Шевченкові твори. 2. Оферма, оповідание з війскового життя ... 20
† Психольоґія, з 14 образками в тексті, нап. др. Вільгельм Єрузалем, із шестого німецького видання за дозволом автора переклав Григорій Кичун ... 1.00
† Психольоґія, начерк науки про людську душу, нап. др. Іван Раковський, брош. 65, опр. ... 1.00
* Птичка-червоногорличка і инші оповідання, нап. Хрістоф фон Шмід, пер. Волод. Держирука ... 10
* Рай і поступ, Мих. Драгоманова ... 40
* Рахункова книжочка, опр. ... 50
† Революція в Росії (від 1861 року до найновіших часів). Т. Ф-ц. ... 15
* Ревун, сатира, Ос. Маковея ... 25
Релігійні вірування старинних народів, подав Стефан Макар ... 20
† Рись-мати, Брат і сестра в лісі, українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 8-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
† Рідна Школа, читанка перша, Спиридона Черкасенка ... 30
† Рідна Школа, читанка трета, Спиридона Черкасенка ... 60
† Рідне письменство, др. В. Сімовича ... 10
† Рідне слово, збірка новель і оповідань українських авторів ... 1.00
Різдвяна ніч (з 10 образками), Миколи Гоголя ... 20
* Рінальдо Рінальдіні, страшний провідник розбійників, романтичне оповідание з минулого століття ... 25
* Робінзон Крузо, з образками ... 1.00
* Робітничі пісні. Зібрав В. Головацький ... 25
* Розбишаки в паломничій одіжи, оповідание для народу ... 10
* Розбійник Кармелюк, історичний роман в 6-ох томах, Мих. П. Старицького ... 2.40
* Розвій поглядів на вселенну, А. Діксона Вайта ... 40
* Розмова Поляка з Русином, веселий вірш, в котрім Русин висмівае польську пиху ... 10
† Розмова про недуги та здоровля, нап. др. Вадим Зелінський ... 10
* Розмова тверезого пияка Василя з горівкою, нап. Мартин Гринишин ... 5
Росія й Україна, М. Михайленка ... 25

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ. — Кождий замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий мані-ордер. Адреса замовляючого мусить бути написана як найдокладнійше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовленню книжок посилати 10 центів на реджістер. За подорожені книжки коли замовляючий не прислав на реджістер 10 центів, книгарня не відповідає. — Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить посилати наперед.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖИЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий мані-ордер на [illegible] адресу:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.